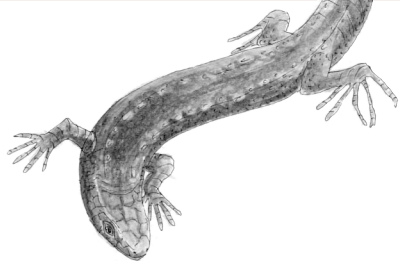

Stenbryggan

Fiskgjusen ryttlar i luften, störtdyker och fångar en braxen i vattnet. Alla organismer har sitt eget sätt att röra sig.

Rörliga organismer

Bilda grupper (ödlor, axslingsor, braxnar, skrattnåsar) och kom överens om hur de olika arterna ska röra sig. Barnen står i ring och fiskgjusen (lekledaren) ropar: ödlor, huka er i en skreva; axslingsor, gunga; braxnar, vifta med stjärten; skrattnåsar, glid. Ibland ropar fiskgjusen också "alla organismer rör sig". Organismerna ska snabbt göra som fiskgjusen säger, och de som gör fel faller ur leken och får bli domare. Leken är slut när det bara finns organismer av ett slag kvar.

Visste du det här?

Ödla har tre ögon. Med två ögon ser den framåt och åt sidorna. Det tredje finns på ödlans hjässa och känner ljus och värme. Ödla går i dvala till vintern i en skreva och rör sig bara sommartid vid soligt väder.

Mer att göra

Lek rörliga organismer med andra arter och nya rörelser.

skogsödla

Ängen

På våren rastar tusentals fåglar i Bredviken. Största delen flyger vidare norrut medan några stannar kvar för att häcka. På försommaren sjunger sångare av olika slag i vassen och skäggdoppingens randiga ungar åker snålskjuts på mammans rygg. På hösten rastar flyttfågeln igen i Bredviken, och på vintern letar uddens övervintrare spillkråkan fram skalbaggs-larver ur döende granar.

Fågelföljetongen

Barnen sitter på spångarna och bänkarna som starar på en elledning. Nu börjar följetongen om fåglarna och våren/sommaren/hösten/vintern i enlighet med årstiden. Ledaren inleder t.ex. så här: "Varje vår återvänder sädesärlan till ängarna på Elfvik och..." eller "På sommaren kvittrar blåmesens ungar i vassen, tills...", "På hösten förbereder hägern sin flyttning till södern, men om...", "På vintern kraxar kråkorna om att..." Barnen får i tur och ordning berätta fortsättningen på historien.

Visste du det här?

Skäggdoppingens bo flyter som en flotte på vattnet. Trädgårds-sångaren sätter ihop ett glest bo av strån lågt nere i en buske. Björktrasten bygger ett halvklotformat bo av strå och lera i ett träd.

Mer att göra

Bygg en miniatyrskog i sandlådan, t.ex. fåglar av pinnar och stickor, fågelbon av gräs och strån med fågelägg av stenar, träd av grenar och löv...

salttåg

Skogen

Många skalbaggar och deras larver bor i gamla granar. Under barkbitarna på marken döljer sig många smådjur. Spillkråkan hackar hål i granarna på jakt efter mat.

Hur känns det?

Känn på olika saker på de kullfallna granarna i omgivningen. Ryck inte lös någonting!

Försök hitta något som är hårt och något som är mjukt, något som känns strävt, vasst, slätt osv.

Leta reda på och känn på olika larvers ätspår i bark och på grenar.

Visste du det här?

Barrträdlöparens larv spinner sig en puppkammare förstärkt med träspån där den övervintrar och blir skalbagge.

Mer att göra

Hur gammalt var trädet? Räkna årsringarna på en stubbe.

barrträdlöpare

Besöksadress:
Naturens hus Villa Elfvik
Elfviksvägen 4, 02600 Esbo
Tfn 043 826 9208
www.esbo.fi/villaelfvik
villaelfvik@espoo.fi

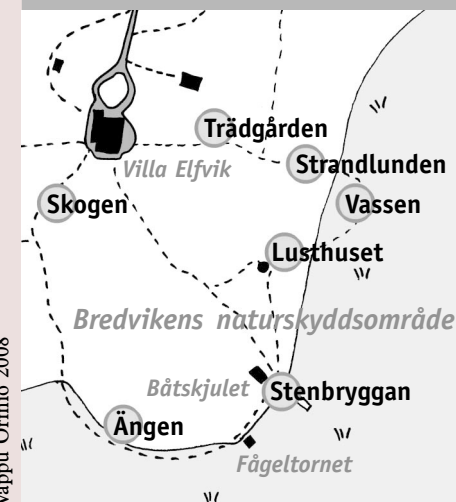
Ut i naturen

Nyfiket lekande

Förskole- och
nybörjarundervisning

Stigen Ut i naturen runt udden där Villa Elfvik ligger är 700 m lång och ca en meter bred. Längs naturstigen finns sju stolpar som berättar mer om områdets natur. Foldern vill inspirera till lek och upptäcktsfärder i naturen. Uppgifterna Mer att göra kan göras antingen före eller efter utflykten till Villa Elfvik.

Stigen går delvis längs sandvägar, delvis längs spångar. I vassen går vi på äventyr längs en pontonbro. När det finns snö får vi tassa på stigar.

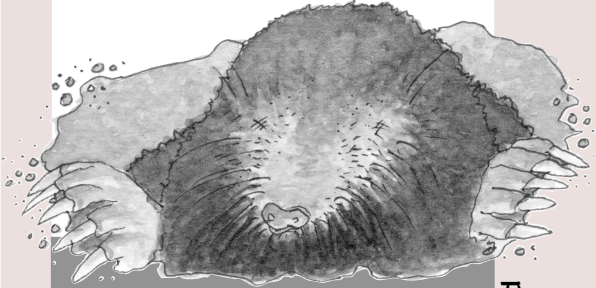

Bredvikens
naturskyddsområde

Udden är fridlyst,
skogen är orörd.
Se och hör,
och låt naturen vara ostörd.

Trädgården

Med sina stora framtassar gräver mullvaden gånger med många förgreningar i jorden och hittar maskar, larver och insekter. Jordhögarna på gräsmattan är resterna av mullvadens arbete.

mullvad

Mullvadar och maskar

Ett av barnen får vara mullvad och resten maskar. Inom ett avgränsat område rör sig mullvaden baklänges och gör grävrörelser med händerna. Maskarna slingrar sig med benen i kors och försöker undvika att bli fångade. När en mask blir fångad blir den mullvad. Leken är slut när alla har blivit mullvadar.

Visste du det här?

Mullvadsmamman är ungefär så stor som en godispåse. I en bohåla fodrad med gräs föder hon 3–8 nakna ungar. Ungarna dricker näringsrik bröstmjolk och blir på en månad lika stora som sin mamma.

Mer att göra

Ta reda på skillnaderna mellan olika smågnagare i en naturbok: Hur skiljer sig olika gnagares svansar, öron, tänder, storlek, pälsfärg och spåravtryck från varandra? Observera att några är rovdjur och andra bara äter växter.

Strandlunden

I den lummiga strandlunden lever miljoner små organismer. Några av dem kan man till och med se med blotta ögat. Svamparnas mycel växer under marken, och den synliga delen är svampens fruktkropp.

Svampmycel och sporer

Barnen bildar grupper: rynkskinn, soppar, skivlingar, klubbsvampar, fingersvampar och musslingar. Grupperna föreställer svampmycel och sitter på huk hand i hand och väntar på en uppmaning, t.ex. "RYNKSINN, kasta sporer!" Rynkskinnen stiger upp, låtsas kasta sporer omkring sig och sätter sig ner på huk igen. Upprepa uppmaningen tills alla svampar har fått kasta sina sporer i strandlunden.

Visste du det här?

I naturen finns många organismer som ingen ännu känner till.

Mer att göra

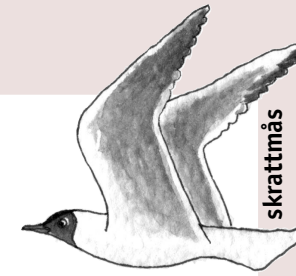
Undersök med lupp eller förstoringsglas livet i lundjorden.

Läs om Bredvikens naturskyddsområde på Forststyrelsens webbplats www.utinaturen.fi/bredviken

blek rynkhätta

Vassen

skattmå

Var alldeles tysta och lyssna till ljuden i vassen; blåsten, trafiken, fågelsången, måsarnas skrik, trollsländornas svirrande osv. Naturen är full av ljud.

Fågelläten

Barnen ställer sig i rad och den som står i ena änden kraxar eller kvittrar eller piper viskande ett fågelläte till följande, som viskar vad den hört till följande osv. Den sista i raden upprepar lätet högt, och den som skickade i väg budskapet svarar med det ursprungliga lätet och berättar vilken fågel det är fråga om.

Visste du det här?

Hägern kraxar ljudligt och hest "kah-ährk".

Skäggmesen surrar "shiu-shiu" och knäpper "ping ping".

Blåmesen kallar "tserretetet" och sjunger "tsitsitsirrr".

Skrattmåsen skrär ilsket "krii-arr krii-arr" och skarpt "keck keckkeck"

Mer att göra

Bilda ett popband utomhus och ta instrumenten ur naturen, t.ex. kastanjetter av stenar, träblock av kvistar och pinnar, en trumma av is, marrackas av grus, en flöjt av ett grässtrå...

Lusthuset

Olika spindelarter har olika slags nät. Försök hitta ett spindelnät och undersök det i detalj.

Handfotingar

Barnen bildar i grupper mångfotingar med hjälp av armarna och benen. Fyra barn kan till exempel bilda en spindel genom att vart och ett av barnen placerar en fot och en hand på marken.

När grupperna har förvandlats till det överenskomna djuret får de försöka förflytta sig. När alla snubblat och skrattat färdigt föreslår ledaren ett nytt djur.

- Däggdjur; 4 ben, t.ex. långörad fladdermus
- Fjärilar; 6 ben, t.ex. jordfly
- Fåglar; 2 ben t.ex. grönsiska
- Leddjur; t.ex. stenkrypare, 30 ben

Visste du det här?

Av sin saliv spinner korsspindeln ett kläbbigt fångsnät som den äter upp efter användningen. Sedan spinner den ett nytt nät av saliv.

Mer att göra

Laga tillsammans ett läckert mellanmål i form av en spindel.

korsspindel